

Hatása a „jovallatnak“ nem volt, de — mint a kétjegyű betűk egyszerűsítésére irányuló kísérletet, érdemesnek tartottuk kiemelni a feledés homályából. Megvalósulása esetén például egy ilyen szóban, mint „Egyszáznyolcz“, mely tizenhárom betűből áll, négy betűt lehetett volna megtakarítani, ami egy egész könyv kinyomtatásánál számottevő *n*-mennyiség megtakarítását jelentette volna. A hagyomány azonban kötelezett akkor is a régi betűformák megtartására.

TR. Z.

Sine lege vagantur. Könyvtárak figyelmébe! Minden könyvforgató ember tudja, hogy gyakran lehet egyes könyvekben rátalálni olyan témákra, melyek a könyv tulajdonképeni tárgyától távol vannak. A könyvtárak katalógusai ezekre a kalandozó részekre nem figyelmeztetnek, bár ezek sokszor igen érdekesek. Csak néhány példát hozok fel. PROHÁSZKA OTTOKÁR *Soliloquiájában* a statisztikust nagyon érdeklő közlemény található arról, mitől függ a születendő gyermek neme? Bizonyos, hogy egyetlen statisztikusnak sem fog eszébe jutni, hogy ebben a könyvben ez után kutasson. MENDELSSOHN—BARTHOLDYNak leveleiben igen érdekes leírása van az 1830-ban Pozsonyban végbement koronázásnak. Ezt sem fogja senkisémm ott keresni. SMITH ÁDÁM nevezetes nemzetgazdasági munkájában érdekes leírás van az egyház életéről a középkorban. HITLER „Mein Kampf“-jában érdekes felfogást találunk arról, mi jobb egy nemzetre nézve, ha sok gyermek születik és természetesen sok meghal, vagy jobb csak kevés gyermeket világra hozni és azokat életben tartani.

A felhozott példák mutatják, milyen hasznos volna, ha a könyvtári katalógusokban ezek a kalandozók — „disgressions“, mint az angol nevezi — följegyeztetvén, az olvasót, kutatót ezekre figyelmeztetnék. Emlékszem, hogy sok év előtt a *Preussische Jahrbücherekben* olvastam cikket BURNSRól, melyben Jókairól volt szó, BERNHARDI „Denkwürdigkeiten“-ben Görgey Arthurról stb.

Amit itt megpendíték, nem egészen új, de kivihető. Úgy emlékszem, hogy a háborúelőtti években a német nagyvezérkar által kiadott „Registrande“ ezt megvalósította.

F. B.

A műszaki forrás- és adattudakozó központ. PÁLFFY MIKLÓS, mérnökkamarai c. fogalmazó a Technika 1937. 2. számában közölt fenti című cikke a műszaki kutatás szempontjából fontos kérdést tárgyal.

A magyar műszaki szakkönyvtáraknak több mint 90⁰/₀-át Budapesten találjuk. Ez a tény a személyes kutatás lehetőségétől megfosztott vidékiek szempontjait és érdekeit tekintetbe véve, egyre jobban

sürgeti egy forrástudakozó központ (vagy szerv) létesítését. Elhangzottak olyan óhajok is, hogy a Technológiai Könyvtárhoz hasonló fajtájú párhuzamos könyvtárak volnának létesítendők az ország különböző városaiban. Noha ezek az óhajok indokoltak, az ország mai helyzete mégis szinte parancsolólag ír elő számunkra másféle megoldást.

Miután az Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ által kiadott „Központi Címjegyzék“-nek műszaki irányú szakkatalógusa nincsen, műszaki szakirodalmi forrás- és adattudakozó központ szervezése szükséges. A központ, amelynek működése semmi-
ben sem érintené a fennálló és nagy értéket képviselő műszaki szakkönyvtárak működését, a jelen szűkös viszonyok lehetőségeire tekintettel legcélszerűbben *egyetlen nyilvános jellegű műszaki könyvtárunk*, a Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet Nyilvános Könyvtára mellé volna szervezhető, annál is inkább, mert e könyvtár a forrástudakozódással kapcsolatos felvilágosító munkát részben már most is végzi.

A központ nyilvántartaná a Magyarország területén található és a *kutatás céljaira kifejezetten felhasználható* (vagy kikölcsönözhető) összes műszaki irányú szakfolyóiratokat, illetőleg ezek pontos hollétét is. (Tehát a nagyközönség számára nyitva nem álló könyvtárakét nem.) Emellett irodalmi adatgyűjteményeket (bibliográfiákat) szerkesztene és minden oly irányban tevékenykednék, amely a szaktudást elősegítheti.

Megjegyezzük itt azt, hogy a központ *csupán tudományos és szakirodalmi adatoknak* (forrásművek stb.) közlésével foglalkoznék s így működése, amint azt a külföldi példák is igazolják, a tanácsadó magánmérnökök és más szakemberek tevékenységére semmiféle hátránnyal nem járna. A közvetítő tevékenységért, ugyanúgy, mint Németországban, csekély díjat szedne.

Dokumentációs szolgálat a newyorki magyar könyvtárban
A Magyar Nemzeti Múzeum felügyelete alatt megnyílt New Yorkban a Hungarian Reference Library (19 West 44th Street) az amerikai tudományos világ és nagyközönség részére. A nyelvi elszigeteltsége mellett oly kevéssé ismert magyarságnak gazdag történelmi multja, nem kevésbé gazdag és értékes jelene méltó kifejezési eszközt nyert ebben a könyvtárban, melynek dr. TELKES LÁSZLÓ, korábban az amerikai Harvard University-nek előadója áll az élén. A könyvtár minden magyar tudományos vonatkozású ügyben díjtalan szó-, vagy írásbeli felvilágosítással szolgál a tudományos kutatást folytatóknak és mindazoknak, akik valamely magyar kérdés iránt érdeklődnek. A könyvtár gerince egy 5000 kötetes angolnyelvű magyar szakkönyv-